

Nr 276.

Av herr **Nilsson** i Kristianstad, *om skrivelse till Kungl. Maj:t angående stadgande av skatteplikt till stat och kommun för vissa därifrån nu fritagna utlänningar m. m.*

Vid 1909 års riksdag väcktes i andra kammaren av herr N. E. Lindberg motion, vari påyrkades beskattning av utländska säsongarbetares *arbetsinkomster* i riket.

Bevillningsutskottet, som behandlade denna motion, avstyrkte med hänvisning till bland annat den efter utskottets förmenande ringa omfattning, denna import av utländska arbetare hade i vårt land, samt även med hänsyn till den lilla inkomst det för varje dylik säsongarbetare vore fråga om.

Utskottets avstyrkande var dock icke enhälligt, utan från fem ledamöter avlämnades reservation vari påyrkades:

»Att riksdagen, i skrivelse till Kungl. Maj:t, måtte anhålla, att Kungl. Maj:t behagade utreda, huruvida och efter vilka grunder utlänningar, som i Sverige åtaga sig eller utföra arbete utan att enligt hittills gällande föreskrifter vara här i landet underkastade inkomstbevilling eller bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, böra åläggas skatteplikt till stat och kommun, samt att härefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må giva anledning.»

Vid ärendets behandling i andra kammaren bifölls utskottets avstyrkande med 68 röster mot 67, som avgåvos för omförmälda reservation. Första kammaren biföll utan votering utskottets förslag.

Otvivelaktigt beröres här ett förhållande, som torde vara förtjänt att ånyo komma under riksdagens omprövning, den införeskrivning av utländska arbetare, som av bevillningsutskottets utredningar 1909 påvisades pågå fortfarande. Om orsakerna till den import av polska och

galiziska jordbruksarbetare, som varje år företrädesvis till en del skånska gods och herregårdar äger rum, äro olika meningar rådande, i det arbetsgivarna påstå, att anledningen är att söka i bristande tillgång på svensk arbetskraft, under det de svenska arbetarna allmänt hålla före, att importen av galizisk arbetskraft avser att motverka de svenska arbetarnas krav på en högre levnadsstandard; den av arbetarna anförda orsaken torde vinna ytterligare tilltro av det faktum, att den första mera avsevärda importen av galizisk arbetskraft till de skånska herregårdarna just inträffade samtidigt med de första försöken av de skånska lantarbetarna att medelst organisation skaffa sig drägligare löneinkomster.

Men icke enbart för jordbruksarbete, utan jämväl på industriellt område pågår år efter år importen av galizisk arbetskraft; sålunda har till Ifö Kaolin- och Chamottefabrik i Kristianstads län under en följd av år införskrivits bortåt 200 stycken dylika arbetare.

Vid bruket ifråga har i dagarna den svenska arbetskraften på order av arbetsgivareföreningen lockoutats, och samtidigt som man således avstänger denna från arbetet, fortsättes arbetet med den galiziska importerade arbetskraften. Tillverkningen vid bruket ifråga utgöres delvis av cement, en vara för vilken som bekant gäller ett ganska avsevärt tullskydd. Det är onekligen en talande tidsbild att se den svenska arbetskraften utkastad, under det galiziska undersåtar fortsätta i ett industriellt av högt tullskydd gynnat företag, och ändå förvånar man sig på sina håll över den bristande fosterlandskärleken och offervilligheten bland landets på dylikt sätt behandlade arbetare.

I beskattningsavseende är denna importerade galiziska arbetskraft, som i regel aldrig låter sig mantalsskrivas här i riket, särdeles gynnsamt ställd, och det kan icke annat än väcka bitterhet hos den svenska arbetaren, då han till stat och kommun skall erlägga skatt för sin arbetsinkomst samtidigt som den med honom om förvärvsmöjligheterna konkurrerande utländske arbetaren i regel reser, innan han här blivit skattepliktig.

Att dessa här i riket som säsongarbetare sysselsatta utlänningar, som icke i annan ordning äro skyldiga att erlägga skatt, böra förpliktigas att erlägga skatt för sin arbetsinkomst, antingen själva eller ock genom de arbetsgivare som införskriva dem, är ett önskemål, som i rättfärdighetens namn väl näppeligen kan avvisas; om sättet härför och om beskattningen skall gälla såväl stat som kommun torde genom en blivande utredning lämpligast kunna angivas.

Men även i ett annat hänseende torde denna import av utländsk arbetskraft förtjäna uppmärksammas. Enligt en av kungl. kommers-

kollegiums avdelning för arbetsstatistik gjord undersökning om förekomsten av utländska jordbruksarbetare i Sverige år 1907 framgår, att dessa arbetare hitkomma bundna av på förhand undertecknade arbetskontrakt, vadan de således äro helt prisgivna åt vad arbetsgivaren i dessa kontrakt stipulerat. Vid mera än ett tillfälle ha också klagomål från dessa säsongarbetare framkommit, både i fråga om bostäder m. m. och det vore enligt min mening icke för tidigt, att man i likhet med vad fallet är i Danmark medelst någon förordning eller föreskrift reglerade och kontrollerade dessa arbetares vistelse i landet, detta så mycket mera som det vid tvist om kontraktbestämmelserna eller vid avsked med flera tillfällen blir det allmänna, som får taga hand om och bekosta hemsändandet av dessa galiziska och polska arbetare.

Med stöd av vad ovan anförts, tillåter jag mig föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om dels utredning och förslag, huruvida och under vilken form utlänningar, som i Sverige åtaga sig eller utföra arbete, utan att enligt hittills gällande föreskrifter vara här i landet underkastade inkomstbevilning eller bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, böra åläggas skatteplikt till stat och kommun;

samt dels utredning om, huruvida och i vilken form en förordning, som reglerar dessa arbetares vistelse i riket, är behöflig;

samt att härefter för riksdagen framläggas de förslag, vartill utredningen må giva anledning.

Stockholm den 4 februari 1914.

Gust. Nilsson.
